

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: a) A. T., b) K. S., oba zast. Mgr. Marií Farníkovou Fabišovou, advokátkou se sídlem Senovážné náměstí 978/23, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2, Praha 3, proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2019, č. j. CPR-36810-2/ČJ-2018-930310-V243, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 4. 2019, č. j. 13 A 9/2019 - 25,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále též „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 31. 10. 2018, č. j. KRPA-153980-68/ČJ-2015-000022, uložila žalobci a) správní vyhoštění dle § 119 odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), v návaznosti na § 119 odst. 3 citovaného zákona, a stanovila dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území České republiky, v délce 5 let. Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku odvolání žalobců zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Toto rozhodnutí napadli žalobci žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který rozsudkem ze dne 11. 4. 2019, č. j. 13 A 9/2019 - 25, jejich žalobu zamítl. Poukázal na to, že žalobce a) má osm záznamů v rejstříku trestů fyzických osob za roky 2006, 2009, 2013, 2016 a 2018, přičemž se jednalo o trestné činy ohrožení pod vlivem

návykové látky, řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, krádeže, ublížení na zdraví a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Uvedená trestná činnost je natolik závažná, že představuje závažné ohrožení veřejného pořádku podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Městský soud se rovněž s ohledem na jeho dosavadní chování a opakovanou trestnou činnost nenechal přesvědčit žalobní námitkou, že se žalobce a) dopustil pouze chyb, kterých velmi lituje a jež se v žádném případě nebudou opakovat.

[3] Ohledně námitek o zásahu do soukromého a rodinného života městský soud připustil, že k němu dochází, zároveň však uvedl, že žalobcovo právo na ochranu soukromého a rodinného života jednoznačně převážil zájem společnosti na ochraně před pachateli trestných činů a před narušováním veřejného pořádku. Žalobce a) a jeho družka, žalobkyně b), navíc mohou svůj soukromý a rodinný život realizovat v jiné zemi, kde může žalobce a) pobývat legálně. Námitka, že se nucené opuštění České republiky téměř změní v opuštění trvalé, je dle závěru městského soudu pouhou spekulací. Žalobci a) nic nebrání ucházet se stejně jako jiní cizinci o pobytové oprávnění na území České republiky poté, co doba uloženého správního vyhoštění uplyne. Současně městský soud nepřisvědčil ani námitce, podle které správní orgány užívají dvojích standardů, když porušování právních předpisů ze strany cizinců trestají přísněji než u občanů České republiky. V případě žalobce a) se rozhodně nejednalo o drobné prohřešky typu porušení administrativních povinností, nýbrž o dlouhodobé, opakované, závažné a intenzivní narušování veřejného pořádku (opakované páčání trestné činnosti). Je pravdou, že občanovi České republiky by za totéž jednání nebylo možno uložit správní vyhoštění, v případě cizince však takové správní vyhoštění dle ústavního pořádku možné je.

II. Kasační stížnost

[4] Žalobce a) (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Namítá, že nebyla naplněna intenzita závažného narušení veřejného pořádku. Poukazuje na to, že se dopustil chyb, kterých velmi lituje, a že se nikdy v žádném případě nebudou opakovat. Stalo se tak na základě excesů, které nastaly v souvislosti s jeho drogovou minulostí, přičemž poslední trestný čin spáchal tím, že bránil svou družku, se kterou plánuje budoucnost.

[6] Zároveň představuje rozhodnutí správních orgánů nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života rozporný s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Evropská úmluva“). V České republice má sestru, matku, bratra a rovněž družku. Městský soud je proto měl v rámci soudního řízení vyslechnout, aby tento zásah mohl dostatečně posoudit. Stěžovatel rovněž nevěděl, že se v ČR zdržuje neoprávněně, neboť mu jeho bývalý advokát nic nepověděl. Stěžovatel si nedokáže představit návrat do své rodné země, protože tam už nemá žádné sociální, kulturní ani rodinné vazby. Upozornil též na to, že by se nucené opuštění České republiky změnilo v opuštění trvalé.

pokračování

[7] Městský soud svůj rozsudek dostatečně neodůvodnil a nezabýval se skutečným stavem věci. Správní orgány aplikují dvojí standardy, neboť porušování právních předpisů ze strany cizinců je trestáno přísněji, než je tomu u občanů České republiky. Navíc tvrzení, že rodina může za ním cestovat do Ruska, je nesmyslné, neboť cesty budou velmi nákladné a návštěva v žádném případě nenahradí kontakt s rodinou. Závěrem stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na napadený rozsudek městského soudu a rozhodnutí správních orgánů.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté NSS přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[10] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí městského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. NSS však nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle jeho setrvalé judikatury zakládají důvod nepřezkoumatelnosti, přičemž na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS).

[11] Stěžovatel spatřoval nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v tom, že se dostatečně nevypořádal s přiměřeností rozhodnutí žalované ve vztahu k jeho právu na ochranu soukromého a rodinného života a nevyslechl stěžovatelovy rodinné příslušníky. Městský soud se však otázkou přiměřenosti dopadů rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života dostatečně zabýval, když vysvětlil, že stěžovatelova trestná činnost, které se dopustil opakovaně mezi lety 2006 a 2018, představuje natolik závažné ohrožení veřejného pořádku, že převáží i nad jeho právem na ochranu soukromého a rodinného života. Městský soud nepopřel, že stěžovatel na území České republiky rozvíjí svůj soukromý a rodinný život, naopak uznal, že k zásahu do něj dojde. Ani správní orgány nijak nepopíraly, že stěžovatel má v České republice rodinné příslušníky a že by se za ním rovněž měla vrátit jeho družka momentálně studující v Anglii. Za této situace nebylo jeho povinností vyslýchat stěžovatelovy rodinné příslušníky, neboť smyslem jejich výslechu mělo být zjistit skutečnosti, kterých si byla vědoma již žalovaná. Správní orgány ani městský soud totiž nijak nevyvracely stěžovatelova tvrzení o jeho rodinném životě, naopak je uznaly. Rozsudek městského soudu je proto dostatečně odůvodněný, srozumitelný a přezkoumatelný.

[12] Následně NSS přistoupil k posouzení kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že není důvodná.

[13] Podle § 119 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o správním vyhoštění občana Evropské unie nebo jeho rodinného příslušníka, který na území pobývá přechodně, lze vydat pouze v případě, že občan Evropské unie nebo jeho rodinný příslušník závažným způsobem narušuje veřejný pořádek; to neplatí, jde-li o občana Evropské unie, který pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 10 let; do této doby se nezapočítává doba výkonu trestu odnětí svobody.*

[14] Podle § 119 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *doba, po kterou nelze občanu Evropské unie nebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, se stanoví až na 10 let, jde-li o správní vyhoštění z důvodu uvedeného v odstavci 2 písm. a) anebo b), nebo až na 3 roky, jde-li o správní vyhoštění z důvodu uvedeného v odstavci 2 písm. c).*

[15] Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.*

[16] Městský soud správně odkázal na usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 - 151, č. 2420/2011 Sb. NSS, které § 119 zákona o pobytu cizinců komplexně vyložilo: „[[Jednání cizince je narušením veřejného pořádku ve smyslu § 119 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců v prvé řadě tehdy, pokud je jeho jednání skutečným, aktuálním a dostatečně závažným obrozením některého ze základních zájmů společnosti. V řadě druhé však rozšířený senát připomíná, že toto kritérium je v souladu se směrnicí 2004/38/ES (srov. čl. 27 odst. 2) stále pouze obecným kritériem posouzení možného použití výhrady veřejného pořádku. Při použití § 119 je tak nutné rovněž zohlednit, že v tomto případě se jedná o v podstatě nejvážnější možný zásah do práv cizince. Z toho důvodu je nezbytné dané ustanovení aplikovat pouze v souladu se zásadou přiměřenosti, tedy pouze s ohledem na danou situaci cizince, konkrétně tedy s ohledem na stupeň integrace cizince, jeho osobní a rodinné poměry, věk, délku pobytu na území, zdravotní stav či vazby na zemi původu (srov. bod 23 odůvodnění a čl. 28 odst. 1 směrnice 2004/38/ES). Rozšířený senát má pak za to, že skutečným, aktuálním a závažným obrozením některého ze základních zájmů společnosti jistě není např. fakt samotného nelegálního vstupu či nelegálního pobytu na území ČR. Natož aby takové jednání samo o sobě představovalo důvody pro tak vážný zásah do práv jedince, jako je vyhoštění z území, a to v situaci, kdy se jedná o rodinného příslušníka občana EU, resp. rodinného příslušníka občana ČR (k tomu srov. rozsudek Soudního dvora ve věci Jipa). Na druhou stranu se rozšířený senát nemůže ztotožnit se závěrem pátého senátu učiněným v jeho rozsudku č. 5 As 51/2009-68, že za narušení veřejného pořádku je třeba považovat pouze takové protiprávní jednání, které přinejmenším jednoznačně překračuje intenzitu jednání popsaného v některých ze skutkových podstat trestných činů uvedených v trestním zákoně.“

[17] Není pochyb o tom, že se stěžovatel opakovaně dopustil trestné činnosti. Domnívá se však, že jeho pochybení nejsou natolik závažná, aby mohla naplnit intenzitu závažného narušení veřejného pořádku. Takovému názoru však nelze přisvědčit. Stěžovatelova trestná činnost byla opakovaná a prováděná mezi lety 2006 až 2018, tedy v dlouhodobém časovém rozpětí, naposledy za ni byl stěžovatel odsouzen v roce 2018. Jednalo se o trestné činy

pokračování

ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 201 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění dle jeho § 180d, dále o trestný čin krádeže dle § 205 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále též „trestní zákoník“), ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 trestního zákoníku a maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 odst. 1 písm. f) trestního zákoníku. Těžko lze uvěřit stěžovateli ujišťování, že šlo jen o minulé excesy. NSS se tedy ztotožňuje s názorem správních orgánů i městského soudu, že stěžovateli jednání naplňuje svou intenzitou závažné narušení veřejného pořádku, neboť je aktuálním, závažným, opakovaným a skutečným ohrožením hodnot chráněných trestními předpisy. Stěžovateli jednání svědčí i podle NSS o jeho neúctě k právnímu řádu České republiky.

[18] Další stěžovateli námitka směřuje do posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o vyhoštění do jeho práva na jeho soukromý a rodinný život.

[19] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *[při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.*

[20] NSS předesílá, že v rozsudku ze dne 26. 4. 2017, č. j. 3 Azs 237/2016 - 37, č. 3595/2017 Sb. NSS, se vyjádřil k tomu, co je třeba posuzovat z hlediska přiměřenosti podle čl. 8 Evropské úmluvy, a konstatoval, že „v případech, které spojují otázku možného porušení práva na respektování rodinného či soukromého života a otázku nuceného vycestování cizince, vychází správní soudy především z judikatury ESLP, vztahující se ke čl. 8 Úmluvy. Tato judikatura zohledňuje právě kritéria, z nichž v napadeném rozsudku vycházel městský soud: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, například nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, a (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz například rozsudky ESLP ze dne 18. 10. 2006, Ünér proti Nizozemsku, stížnost č. 46410/99, ze dne 31. 1. 2006, Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku, stížnost č. 50435/99, či ze dne 28. 6. 2011, Nunez proti Norsku, stížnost č. 55597/09). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, například nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. Právo vyplývající z čl. 8 Úmluvy totiž není absolutní, a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 - 45, nebo ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 As 5/2013 - 43).“ V rozsudku ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 - 34, NSS k výkladu citovaného ustanovení uvedl, že „ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců obsahuje výčet kritérií, které je nutno vážit při rozhodování o možnosti správního vyhoštění cizince. Správní orgán musí vedle jednotlivých aspektů obsažených v § 174a zákona o pobytu cizinců zohlednit i další obdobná kritéria, budou-li v konkrétním řízení zjištěna. Správní orgán nemusí všech jedenáct kritérií v rozhodnutí výslovně vyjmenovávat. Je

však třeba trvat na požadavku, aby z rozhodnutí bylo zřejmé, že ve vztahu k nim činil skutková zjištění a posuzoval je.“

[21] Již v rozhodnutí správního orgánu I. stupně je přiměřenost zásahu dostatečně odůvodněna, a to zejména na str. 11 - 12, kde detailně uvedl, jaký soukromý a rodinný život stěžovatel vede, jak dlouho se nachází v České republice apod., a proč v tomto případě převáží zájem na ochraně veřejného pořádku. Správní orgán I. stupně se podrobně zabýval výše nastolenými kritérii, a jeho rozhodnutí tak výše uvedeným požadavkům plně dostalo.

[22] Jak vyplývá z § 174a zákona o pobytu cizinců, zákonodárce v demonstrativním výčtu skutečností, které musí správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí zohlednit, zakotvil v první řadě závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince. Intenzita narušení právem chráněných hodnot hostitelského státu je tedy kritériem, které se při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí musí brát v potaz především. V rozsudku ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 - 30, NSS uvedl, že „...se žalobce dopustil natolik závažného protiprávního jednání, že nelze ani výše popsany zásah do jeho soukromého a rodinného života, resp. i rodinného života jeho manželky a dětí, považovat za nepřiměřený (...). Stěžovatel si měl a mohl být při páčání natolik závažného úmyslného trestného činu vědom veškerých možných důsledků, které s sebou odhalení předmětné trestné činnosti ponese, a to jak v rovině trestněprávní, tak i rovině zákona o pobytu cizinců (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. IV. ÚS 108/97). Žije-li na území státu, jehož není občanem, musí počítat s tím, že zavrženíhodné jednání směřující proti závažným právem chráněným zájmům tohoto státu, jehož se dopustí, může mít s velkou pravděpodobností za následek, že daný stát ukončí právo stěžovatele na jeho území pobývat. Stěžovatel tak mohl a měl předpokládat, že svým jednáním vystaví obtížím spojeným s ukončením svého kvalifikovaného pobytového režimu v České republice vedle sebe sama i své rodinné příslušníky, a o to více se měl zavrženíhodného jednání vyvarovat.“

[23] NSS se s hodnocením přiměřenosti rozhodnutí z hlediska zásahu do stěžovatelova soukromého a rodinného života provedeným správními orgány i městským soudem zcela ztotožňuje. Stěžovatel má na území České republiky sestru, matku, bratra a rovněž družku (momentálně studující v Anglii), a je tedy zřejmé, že jeho vyhoštění bude značným zásahem do jeho rodinného života. Zároveň však, jak již bylo vysvětleno výše, rozhodně nebyla stěžovatelem páchaná trestná činnost jednorázovým přestoupením zákona, ale dlouhodobým vědomým porušováním trestních předpisů a zájmů státu. Stěžovatel si v době páčání této trestné činnosti měl být vědom následků svého jednání, a to i s ohledem na to, že byl za svou činnost opakovaně pravomocně shledán vinným. Jak dovodil NSS ve shora citovaném rozsudku č. j. 2 Azs 147/2016 - 30, stěžovatel musel počítat s tím, že zavrženíhodné jednání směřující proti právem chráněným zájmům České republiky může vést k ukončení jeho pobytového oprávnění, případně k jeho vyhoštění, a měl počítat s tím, že tímto svým jednáním vystaví obtížím nejen sebe, ale i své rodinné příslušníky. Přesto proti veřejnému pořádku opakovaně, úmyslně a soustavně jednal. Za této situace žalovaná správně uzavřela, že zásah do jeho soukromého a rodinného života není nepřiměřený veřejnému zájmu na ochraně veřejného pořádku.

pokračování

[24] Stěžovatelova argumentace, že jeho vyhoštění na dobu pěti let bude ve výsledku vyhoštěním trvalým, je ničím nedoloženou domněnkou a nemůže mít na posouzení vyhoštění vliv. Rovněž okolnost, že nemá v zemi původu již žádné kontakty, nemůže za těchto okolností rozhodnutí o vyhoštění zvrátit. Možnost vyhostit cizince je zákonnou možností, jak reagovat na nežádoucí a dostatečně závažné protiprávní jednání cizinců. Ačkoliv je tak vůči cizincům jednáno přísněji než vůči občanům České republiky, nejedná se o žádné aplikování dvojích standardů, jak se domnívá stěžovatel.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedeného vyplývá, že napadený rozsudek není nezákonný z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[26] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, proto by jí soud mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti jí nevznikly, a proto jí je soud nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu